

Sygn. akt III RC 149/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lutego 2021 roku

Sąd Rejonowy w Mrągowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Katarzyna Popowicz

Protokolant: sekretarz Bartłomiej Wiśniewski

po rozpoznaniu w dniu 27 stycznia 2021 roku w Mrągowie

na rozprawie

sprawy z powództwa małoletnich O. B. i M. B. (1) reprezentowanych przez przedstawicielkę ustawową R. B.

przeciwko M. B. (2)

o podwyższenie alimentów

I. podwyższa alimenty ustalone ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym w M. z dnia 15 grudnia 2017 roku w sprawie III RC 218/17 od pozwanego M. B. (2) na rzecz małoletnich O. B. oraz M. B. (1) z kwoty po 250 /dwieście pięćdziesiąt/ złotych miesięcznie na każde z dzieci, do kwoty **po 550 /pięćset pięćdziesiąt/ złotych** miesięcznie, łącznie po 1100 /tysiąc sto/ złotych miesięcznie płatne do rąk przedstawicielki ustawowej małoletnich powodów R. B., do 10 – go dnia każdego miesiąca wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie na wypadek uchybienia terminu płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 23 września 2019 roku,

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala,

III. nie obciąża pozwanego kosztami procesu,

IV. odstępuje od obciążenia pozwanego kosztami sądowymi,

V. wyrokowi w punkcie I nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

ZARZĄDZENIE

1. odnotować
2. za 7 dni,
3. odpis wyroku wraz z klauzulą wykonalności proszę doręczyć pełnomocnikowi przedst. ust. mał. pow.

M., dn. 3 lutego 2021 roku

Sygn. akt **III RC 149/19**

UZASADNIENIE

R. B. działająca w imieniu małoletnich powodów O. B. i M. B. (1) domagała się podwyższenia alimentów zasądzonych od pozwanego M. B. (2) z kwoty po 250 złotych miesięcznie, łącznie 500 złotych miesięcznie do kwoty po 1.000 złotych miesięcznie, łącznie 2.000 złotych miesięcznie.

W uzasadnieniu wskazała, że pozostawała w nieformalnym związku z pozwanym M. B. (2), z którego to pochodzą małoletni O. B. oraz M. B. (1).

Podawała, że przed Sądem Rejonowym w Mrągowie toczyła się sprawa w przedmiocie alimentów, która zakończyła się ugodą z dnia 15 grudnia 2017 roku, sygn. akt III RC 218/17 na mocy, której pozwany zobowiązał się do łożenia na utrzymanie dzieci alimentów w kwocie po 250 złotych na każde z nich.

Podniosła, że od czasu zawarcia przedmiotowej ugody sytuacja życiowa oraz materialna – zarówno jej, jak i pozwanego - uległa znaczącej zmianie i obecnie, zasądzona dotychczas kwota nie spełnia funkcji zaspokajania usprawiedliwionych potrzeb rozwijających się dzieci. Nadto wskazała, że pozwany oprócz świadczenia alimentacyjnego, nie partycypuje jakkolwiek w kosztach dotyczących wychowania oraz utrzymania dzieci, jak również nie przejawia zainteresowania życiem małoletnich. (pозew k.3-5)

Pozwany M. B. (2) w odpowiedzi na pozew pierwotnie wniósł o oddalenie powództwa ponad kwotę 300 złotych miesięcznie na każde z dzieci oraz o zasądzenia na jego rzecz kosztów procesu, według norm przepisanych. W toku postępowania zmodyfikował swoje stanowisko w sprawie i ostatecznie wniósł o oddalenie powództwa w całości.

W uzasadnieniu swojego stanowiska wskazał, że wobec ujawnionych w toku procesu faktów w postaci okoliczności zamieszkiwania przez R. B. wraz z obecnym parterem i dziećmi w niedawno zakupionym domu - nieakceptowalnym jest oczekiwanie podwyższenia świadczeń na rzecz małoletnich, bowiem przypuszczać można że podwyżki z alimentów zostaną de facto przeznaczone na utrzymanie przedmiotowego domu. W ocenie pozwanego biorąc pod uwagę jego sytuację życiową oraz materialną - domaganie się zasądzenia alimentów w kwocie po 1.000 złotych na każde z dzieci jest wygórowane w stopniu rażącym. (odpowieź na pozew k.35-38)

Sąd ustalił, co następuje:

Małoletni powodowie są dziećmi pochodzącymi z nieformalnego związku (...).

Zakres ostatniego obowiązku alimentacyjnego pozwanego M. B. (2) wobec małoletnich powodów O. i M. B. (1) ustalony został ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym w Mrągowie z dnia 15 grudnia 2017 roku, sygn. akt III RC 218/17.

Pozwany zobowiązał się wówczas do łożenia na rzecz małoletnich dzieci alimentów w kwocie po 250 złotych miesięcznie, łącznie 500 złotych miesięcznie.

W dacie ustalenia ostatniego obowiązku alimentacyjnego małoletni O. B. miał 4 lata, natomiast M. B. (1) – 1 rok. Wówczas koszt utrzymania małoletnich oscylował wokół kwoty 700 złotych miesięcznie, na co składały się koszty: wyżywienia, odzieży, artykułów higienicznych oraz zabawek edukacyjnych i rozrywkowych.

Aktualnie małoletni O. ma 6 lat. Chodzi do klasy zerowej Szkoły Podstawowej im. I. K. w E.. Uczęszcza na zajęcia do logopedy, które odbywają się na terenie szkoły. Jest pod stałą opieką lekarza stomatologa, przy czym koszt comiesięcznej wizyty wynosi około 100 złotych. Dodatkowo dziecko uczęszcza na odpłatne zajęcia dodatkowe, m.in. karate, jazdę konną i basen, które odbywają się w O. (30 km od miejsca zamieszkania matki z dziećmi). Łączny, miesięczny koszt przedmiotowych zajęć wynosi ok. 180-200 złotych. Małoletni oczekuje na wizytę u specjalisty ortopedy

w związku z podejrzeniem u niego koślawości kolan. Nadto O. B. jest alergikiem. Uczulony jest na podkuty mleczne oraz wołowinę.

Małoletnia M. ma 3 lata. Od grudnia 2019 roku uczęszcza do przedszkola przy Szkole Podstawowej w R..

Miesięczna opłata za przedszkole oscyluje wokół kwoty 220 złotych (wyżywienie i dojazdy). Nadto matka uiszcza koszty roczne związane z uczęszczaniem małoletniej do przedszkola. M. ma problemy dermatologiczne. Zdiagnozowano u niej tzw. mięczniak zakaźny (diagnoza 03.04.2019), w związku z czym odbywa wizyty u dermatologa i korzysta z specjalistycznych środków higienicznych oraz leków – czego miesięczny koszt opieki na kwotę ok. 360 złotych miesięcznie.

Matka małoletnich R. B. ma 26 lat i z zawodu jest hotelarzem. Do dnia 31 października 2017 roku zatrudniona była w (...) sp. z o.o. z siedzibą w M..

W 2019 roku zarejestrowana była w Powiatowym Urzędzie Pracy w M., tym czasie do dnia 3 października 2019 roku utrzymywała się wyłącznie ze świadczeń rodzinnych oraz pomocy społecznej (świadczenie rodzinne, alimenty, zasiłek dla bezrobotnych). Nadto korzystała z pomocy finansowej swojego ojca.

Obecnie R. B. mieszka wraz z dziećmi oraz parterem M. R. oraz jego synem w E. (powiat (...)) w domu jednorodzinnym stanowiącym jego własność. Partycypuje w bieżących kosztach utrzymania przedmiotowego domu, które łącznie z mediami wynoszą ją kwotę około 943,31 złotych miesięcznie. Dodatkowo spłaca jeden kredyt z okresu związku partnerskiego z pozwanym, którego miesięczna rata wynosi 300,89 złotych oraz kredyt zaciągnięty na zakup samochodu w kwocie 4.000 złotych, którego rata miesięczna wynosi 363,90 złotych. Nadto przedstawicielka ustawowa małoletnich oprócz podstawowych kosztów (żywność, artykuły higieniczne, chemia, tekstylia, odzież dla dzieci, odpłatności związane z edukacją małoletnich) zmuszona jest ponosić dodatkowe wydatki w postaci wypadkowych kosztów związanych z utrzymaniem dzieci, tj. telefon dla syna O., opłaty abonamentowe, płyny do dezynfekcji, maseczki oraz rękawiczki jednorazowe w celu ochronnym przed wirusem (...)19 (ok. 200 złotych), koszty prezentów dla dzieci, jak również wydatki dotyczące organizacji imprez okolicznościowych oraz świąt. Nadto ponosi stałe wydatki związane z eksploatacją samochodu (w tym paliwo, płyny, obowiązkowy przegląd oraz ubezpieczenie – koszty roczne).

R. B. otrzymuje świadczenie 500+ na dwójkę dzieci w wysokości 1.000 złotych miesięcznie. Od 9 grudnia 2019 roku pracuje na stanowisku w firmie (...) w D., jednak w 2020 roku przebywała na zasiłku chorobowym (z uwagi na fakt bycia w ciąży) z tytułu którego otrzymywała miesięcznie kwotę 2.200 złotych netto. Z uwagi na planowany w lutym 2021 roku poród – R. B. przebywać będzie na urlopie macierzyńskim.

Jej partner M. R. pracuje na stanowisku drobiarza i zarabia około 1.700 - 1.800 złotych miesięcznie.

W 2020 roku przez dłuższy okres czasu przebywał na zwolnieniu z uwagi na operację, która miała miejsce w sierpniu 2020 roku. Ma jedno dziecko, na które ma ustalony obowiązek alimentacyjny w łącznej kwocie 400 złotych.

(dowód: ugoda z dnia 15 grudnia 2017 roku - k. 12-13; akta III RC 218/17, dowód z przesłuchania R. B. – k. 98-99, k. 207-208, deklaracja członkostwa karate – k. 238, zaświadczenia szkolne – k. 269-271, dokumentacja dermatologiczna – k. 10, faktury – k. 15 i 143, opinie szkolna – k. 132, spłata kredytu – k. 229 i 234, k. 285-285v, dokumentacja na okoliczność ponoszenia opłat i wydatków – k. 121-130, k. 228, 230-231, 233, 236-28, dokumentacja na okoliczność otrzymywanych świadczeń – k. 223-227, k. 133-144, k. 17, k. 71-76, k. 82-89, decyzje administracyjne - k. 117-120, k. 132)

Pozwany M. B. (2) ma 29 lat i nie ma wyuczonego zawodu. Posiada uprawnienia do obsługi wózków widłowych. W przeszłości pracował jako ochroniarz, w tartaku w P. oraz dorywczo jako pracownik fizyczny na budowach. Od przeszło 2 lat zatrudniony jest na podstawie umowy o pracę na czas określony (24.09.2019r. – 23.06.2021r.) na stanowisku magazyniera w hurtowni (...), z której to pracy czerpie dochód miesięczny w kwocie około 1.900 złotych netto. Aktualnie jest na urlopie wychowawczym i wysokość otrzymywanego świadczenia z tego tytułu wynosi 400 złotych miesięcznie.

We wrześniu 2019 roku wstąpił w związek z małżeńskim z M. B. (3), z którego pochodzi urodzona w dniu (...) córka - Z. B..

Obecnie mieszka wraz z żoną, córką oraz synem żony z poprzedniego związku (na rzecz którego orzeczono obowiązek alimentacyjny

w kwocie 500 złotych) w wynajmowanym lokalu mieszkalnym przy ul. (...)

4/5 w M.. Łączny koszt opłat dotyczących przedmiotowego lokalu wynosi około 1.200 - 1.300 złotych (w tym kwota 700 złotych z tytułu czynszu).

Żona pozwanego zatrudniona jest na 1/2 etatu na stanowisku fryzjerki w zakładzie fryzjerskim Kreowanie Stylizacja Fryzur w M.. Nadto przyjmuje zlecenia. Jej dochód miesięczny wynosi około 2.300 złotych netto.

Pozwany posiada w (...) S.A. z siedzibą w W. zadłużenie wynikające z zaciągniętych pożyczek - w łącznej wysokości 9.138,67 złotych (stan na dzień 21.08.2020-19.09.2020)

W 2018 roku pozwany osiągnął roczny dochód w kwocie 11.463,67 złotych, zaś w roku 2019 – 7.656,87 złotych.

Pozwany M. B. (2) ostatni raz widział się z małoletnimi dziećmi ponad rok temu. Nie spotyka się z O. i M. B. (1). Nie posiada numer kontaktowego do dzieci. Spełnia on ciężący na nim obowiązek alimentacyjny. Nie partycypuje jednak w żadnych innych kosztach związanych z wychowaniem oraz utrzymaniem dzieci. Nie kupuje małoletnim ubrań, zabawek czy prezentów. Nie interesuje się aktualną sytuacją życiową – zarówno materialną, zdrowotną, jak i duchową swych dzieci.

(dowód: dowód z przesłuchania M. B. (2) – k. 99-101, k. 208-210, umowy o pracę – k. 39-40 umowa najmu lokalu – k. 41-44, dokumentacja

na okoliczność wysokości opłat mieszkaniowych – k. 45-44, i k. 54 dokumentacja

na okoliczność zadłużenia kredytowego – k. 217-218, rozliczenie roczne dochodu pozwanego za lata 2018-2019 – k. 283-284v)

Sąd zważył co, następuje :

Stosownie do treści art. 135 § 1 kro, zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie albo wobec osoby niepełnosprawnej może polegać w całości lub w części na osobistych staraniach

o utrzymanie lub o wychowanie uprawnionego; w takim wypadku świadczenie alimentacyjne pozostałych zobowiązanych polega na pokrywaniu w całości lub

w części kosztów utrzymania lub wychowania uprawnionego (§ 2).

Natomiast zgodnie z literalnym brzmieniem art. 138 kro podstawą zmiany orzeczenia dotyczącego obowiązku alimentacyjnego jest zmiana stosunków. Zmiana stosunków oznacza bądź to zmianę w zakresie usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, bądź też w zakresie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego. Oceniany przez pryzmat wyżej powołanych przesłanek ustawowych zakres obowiązku alimentacyjnego może być zmniejszany lub zwiększany, adekwatnie do zmian w sytuacji uprawnionego lub zobowiązanego.

Przez zmianę stosunków na tle realiów niniejszej sprawy należy rozumieć istotne zwiększenie potrzeb uprawnionych dzieci i możliwości zarobkowych pozwanego w porównaniu ze stanem istniejącym w tym zakresie w dacie ustalenia poprzednio obowiązującej wysokości świadczenia.

Z kolei art. 96 § 1 kro stanowi, że rodzice wychowują dziecko pozostające pod ich władzą rodzicielską i kierują nim. Obowiązani są troszczyć się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka i przygotować je należycie do pracy dla dobra społeczeństwa odpowiednio do jego uzdolnień. Rodzice są więc obowiązani zapewnić dzieciom opiekę oraz zaspokoić ich potrzeby mieszkaniowe oraz potrzeby w zakresie m.in. wyżywienia, odzieży, środków higieny, leczenia, jak i kształcenia celem prawidłowego rozwoju dziecka.

Analizując zebrany w sprawie materiał dowodowy w postaci przedłożonych w sprawie dokumentów, Sąd przyjął iż istnieją uzasadnione podstawy do podwyższenia obowiązku alimentacyjnego pozwanego wobec małoletnich powodów, choć nie w zakresie przez nie wskazanym.

Od czasu, kiedy strony niniejszego postępowania w ramach zawartej przed Sądem ugody uregulowały obowiązek alimentacyjny pozwanego wobec dzieci minęło już ponad 4 lata, tym samym doszło do istotnej zmiany stosunków, w szczególności w zakresie usprawiedliwionych potrzeb małoletnich powodów, co wpływa bezpośrednio na ocenę przesłanek uregulowanych w art. 135 § 1 i 2 kro.

Naturalnym jest, że w okresie dorastania dzieci i rozwoju potrzeby dzieci rosną, tym samym w ocenie Sądu - każdy rodzic powinien mieć to na uwadze i z faktem tym się liczyć. Uczęszczanie przez małoletnich do przedszkola, czy też szkoły, rozwijanie swych umiejętności i hobby w ramach dodatkowych zajęć generuje większe koszty.

Również opieka medyczna małoletnich, którzy wymagają specjalistycznej opieki – jak w niniejszych realiach – dermatologa (diagnoza moczniaka zakaźnego u małoletniej M.), stomatologa oraz ortopedy (podejrzanie koślawości u małoletniego O.) powoduje zwiększenie się wydatków (dojazdy, wizyty, preparaty specjalistyczne, leki).

Zainteresowania małoletnich uległy poszerzeniu o karate, jazda konna, basen etc. I będą ulegać dalszym zmianom, co również generuje zwiększenie się wydatków (koszt zajęć, dojazdy, ubrania i przyrządy specjalistyczne). Nie ulega również wątpliwości, iż z uwagi na alergie pokarmowe małoletniego O. zachodzi potrzeba dokonywania zakupu odpowiednich produktów bez laktozy, często droższych niż produkty standardowe (co wiadomo Sądowi z doświadczenia życiowego).

Wobec powyższego, stwierdzić należy, że małoletni O. oraz M. B. (1) znajdują się aktualnie w okresie intensywnego i dynamicznego rozwoju, co związane jest bezpośrednio z ich wiekiem, potrzebami bytowymi, rozpoczęciem nauki, tym samym również ich usprawiedliwione potrzeby zmieniły się i istotnie wzrosły. Okolicznością bezsporną jest, że zmieniła się również sytuacja życiowa, w tym materialna pozwanego oraz przedstawicielki ustawowej małoletnich.

Rodzice powodów zawarli nowe związki, matka R. B. – nieformalny związek partnerski z M. R., zaś M. B. (2) wstąpił w związek małżeński z M. B. (4). O. tworzą odrębne gospodarstwa domowe, partycypując w kosztach związanych z ich prowadzeniem,

w tym o charakterze czynszowym. R. B. spodziewa się dziecka, zaś M. B. (2) został ponownie ojcem. O. mają również zobowiązania kredytowe.

Odnosząc się natomiast do sytuacji finansowej rodziców małoletnich, stwierdzić należy, że zarówno matka dzieci, jak i pozwany ojciec nie osiągają znacznych dochodów i posiadają nowe wydatki związane z powiększeniem się rodziny (po obydwu stronach). Matka powodów obecnie przebywa na zasiłku chorobowym, zaś od lutego 2021 roku przebywać będzie na urlopie macierzyńskim. Pozwany natomiast przebywa na urlopie wychowawczym (400 złotych miesięcznie).

W miejscu tym podkreślić należy, że obowiązek przyczynienia się

do zaspakajania usprawiedliwionych potrzeb dziecka w równym stopniu ciąży na obojgu rodzicach. W realiach niniejszej sprawy cały ciężar wychowania oraz utrzymania i troski o małoletnich powodów spoczywał i w dalszym ciągu spoczywa na barkach ich matki. Z akt niniejszej sprawy wynika, iż R. B. w miarę swoich możliwości i posiadanych środków finansowych stara się zapewnić dzieciom realizację ich usprawiedliwionych potrzeb, w tym stara się o właściwy rozwój dzieci – zarówno psychiczny, fizyczny, jak i zdrowotny - jednakże jej sytuacja finansowa stanowi przeszkodę i ograniczenie w tym zakresie. Z uwagi przywołaną wyżej okoliczność, w ocenie tut. Sądu obowiązek alimentacyjny przedstawicielki ustawowej małoletnich powinien wyczerpywać się w dużej części na opiece, osobistych staraniach o rozwój dzieci, ich utrzymania oraz wychowania.

Pozwany nie uczestniczy w życiu małoletnich, tj. nie przejawia zainteresowania sytuacją dzieci. Jego rola ogranicza się jedynie do uiszczania świadczeń alimentacyjnych. Nie ulega żadnym wątpliwościom, że obowiązek ten w dalszym ciągu powinien obciążać pozwanego - jednak z uwagi na powyższe ustalenia - w zakresie większym niż dotychczasowym.

Według utrwalonego w orzecznictwie poglądu, Sąd orzekając o wysokości świadczeń alimentacyjnych, może i powinien brać pod uwagę nie tylko dochody realnie osiąmane przez zobowiązanego do świadczeń alimentacyjnych, ale także jego potencjalne możliwości zarobkowe i majątkowe, to jest dochody i majątek, jakie zobowiązany mógłby osiągnąć przy pełnym wykorzystaniu swoich kwalifikacji zawodowych, wykształcenia, doświadczenia zawodowego, uwzględniając stan zdrowia i wiek zobowiązanego (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1987 roku, sygn. akt III CZP 91/86, OSNCP 1988, Nr 4, poz. 42).

Biorąc pod uwagę doświadczenia zawodowego pozwanego, w ocenie Sądu posiada on większe możliwości zarobkowe. Jest on osobą zdrową, sprawną fizycznie i posiadającą trójkę małoletnich dzieci – i w związku z tym winien czynić starania celem podjęcia pracy, chociażby o charakterze dorywczym, by przysparzać posiadany majątek - w trosce o zaspokojenie uzasadnionych potrzeb małoletnich, będących w fazie intensywnego rozwoju. Wybór pozwanego dotyczący przejęcia opieki nad małoletnim dzieckiem z małżeństwa i korzystanie z urlopu wychowawczego co wiąże się ewidentnie z niższymi dochodami nie może mieć wpływu na ocenę możliwości finansowych pozwanego.

Mając powyższe na uwadze na podstawie art. 133 § 1 kro, art. 135 § 1 kro, art. 138 kro w zw. z art. 96 § 1 kro, Sąd podwyższył alimenty o kwotę po 300 złotych, co jest adekwatne do aktualnych potrzeb małoletnich powodów oraz możliwości zarobkowych pozwanego – o czym orzeczono w punkcie I wyroku.

W pozostałym zakresie żądanie powództwa uznano za zbyt wygórowane i pozbawione uzasadnionych podstaw (punkt II wyroku). Należy w tym miejscu zauważyć, że stopa życiowa małoletnich dzieci winna odpowiadać stopie życiowej ich rodziców, którzy w ramach ciężącego obowiązku alimentacyjnego winni zaspakajać - nie wszystkie,- a jedynie usprawiedliwione potrzeby dzieci. Dochody rodziców małoletnich powodów kształtują się nieco powyżej najniższej krajowej a zatem w ramach tych dochodów winni odpowiednio partycypować w usprawiedliwionych potrzebach swoich małoletnich dzieci.

Z uwagi na aktualną sytuację życiową, w tym zarobkową pozwanego oraz dotychczasowe uiszczanie świadczeń alimentacyjnych, Sąd w oparciu o regułę słuszności wyrażoną w art. 102 kpc odstąpił od obciążenia pozwanego kosztami postępowania (pkt III).

Sąd nie obciążył pozwanego obowiązkiem uiszczenia na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych ze względów przywołanych w punkcie III wyroku oraz konieczności poczynienia przez pozwanego stosownych działań, w tym oszczędności celem systematycznego realizowania orzeczonego obowiązku alimentacyjnego, o czym orzeczono na podstawie art. 102 kpc (pkt IV wyroku).

O rygorze natychmiastowej wykonalności wyroku orzeczono na podstawie art. 333 § 1 pkt 1 kpc (pkt V wyroku)

ZARZĄDZENIE

1. odnotować,
2. odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełn. przedstawicielki ustawowej małoletnich,
3. za 14 dni lub z apelacją.

M., 22.02.2021r.